

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM)


Beskæftigelsesminister
Inger Støjberg
Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

12. november 2010
JPB/htu

Kære Inger Støjberg,

Vi har i bestyrelsen for Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM) drøftet regeringens forslag til prioritering af den fremtidige arbejdsmiljøindsats (Fremtidens Arbejdsmiljø 2020), og finder anledning til at fremsætte vedlagte bemærkninger. Såfremt det måtte ønskes, står vi i DASAM naturligvis til rådighed med uddybende oplysninger.

Med venlig hilsen



Jens Peter Bonde
Formand
Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin

cc: Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Direktør Jens Jensen, Arbejdstilsynet
Direktør Anne Lind Madsen, Arbejdsskadestyrelsen
Direktør Palle Ørbæk, Det Nationale Center for Forskning i Arbejdsmiljø

DASAMs BEMÆRKNINGER TIL FREMTIDENS ARBEJDSMILJØ 2020

I bestyrelsen for Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM) har vi diskuteret regeringens forslag til prioritering af den fremtidige arbejdsmiljøindsats: **Fremtidens Arbejdsmiljø 2020**. Der er udført et ganske omfattende dokumentationsarbejde, hvis indhold dog efter DASAMs opfattelse ikke afspejles tilstrækkeligt i anbefalingerne. Bestyrelsen finder derfor anledning til at fremsætte følgende bemærkninger:

1. Gammel vin på nye flasker.

De arbejdsmiljøproblemer, som prioriteres i 2020-planen, nemlig psykisk arbejdsmiljø, muskelskeletpåvirkninger og arbejdsulykker er identiske med de problemer, som er prioriteret i de seneste planer (Rent Arbejdsmiljø 2005, Fremtidens Arbejdsmiljø 2010). Man savner en vurdering af, hvorfor den hidtidige indsats på disse områder ikke har været effektiv. Helt overordnet virker rapporten som gammel vin på nye flasker og det er ikke overbevisende, at den nye plan på afgørende måde vil gøre en forskel.

2. Den omfattende dokumentation afspejles ikke i prioriteringerne.

2020-planen indeholder i de dokumenterende afsnit mange nuancerede vurderinger af de komplekse årsagsforhold bag sygefravær, muskelskeletbesvær og psykiske problemer i arbejdsstyrken, men dette afspejles ikke i planens prioritering. For eksempel må smerter og nedsat funktion i bevægeapparatet ses i en bredere sammenhæng. En indsats som alene retter sig mod "muskelskeletpåvirkninger" (læs: traditionelle ergonomiske påvirkninger som tunge løft) kan ikke løse problemerne. Der er behov for en bredere sammenhængende indsats, som også involverer sundhedsvæsen og socialforvaltning.

3. Evaluering af indsats.

I lyset af de manglende resultater på centrale områder er en grundig og kritisk evaluering af virkningen af de indsatser, der foretages væsentlig. Det lægges der også op til i Fremtidens Arbejdsmiljø 2020, men spørgsmålet er, om de meget brede overordnede evalueringer er realistiske. Vi efterlyser et konkret og specificeret katalog over områder, hvor der er behov for en specifik indsats og hvor resultatet er målbart. Eksempel: I stedet for et generelt mål om reduktion af arbejdsulykker opstilles mål for reduktion af faldulykker i byggeriet, maskinulykker i specificerede dele af industrien, stikulykker på hospitaler osv.

4. Hvor er arbejdsmedicinen?

Fremtidens Arbejdsmiljø 2020 har i modsætning til tidligere prioriteringer fokus på områder som sundhedsfremme, sygefravær og tilbagevenden til arbejdet. En virkningsfuld indsats på disse områder forudsætter imidlertid, at sundhedsvæsenet og socialforvaltning inddrages som aktører. Her har de arbejdsmedicinske afdelinger i sygehusvæsenet en vigtig koordinerende rolle som bindeled mellem arbejdsmiljøaktører, arbejdspladser og sundheds- og socialvæsen. Endvidere står de arbejdsmedicinske afdelinger fortsat for patientdiagnostik og behandling, og forebyggelse på arbejdspladserne i konkrete samarbejdsprojekter, ligesom en væsentlig del af den forskning der lægges til grund for rådgivning og politiske prioriteringer udgår herfra. Dette er slet ikke omtalt i rapporten.

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM)

5. Snæver definition af forskningsbehovene er kontraproduktiv.

Arbejds miljøplanen 2020 lægger op til, at den fremtidige forskningsmæssige indsats skal svare til de 3 prioriterede områder (psykisk arbejdsmiljø, muskelskeletpåvirkninger og arbejdsulykker). En så snæver afgrænsning af fremtidig forskning på arbejdsmiljøområdet er ødelæggende for innovation og udvikling. Ingen – hverken forskere eller myndigheder – kan forudsige, hvilke nye væsentlige problemstillinger der dukker op i selv den nærmeste fremtid. Det er afgørende at fremme konkurrencen om forskningsmidlerne fordi det er med til at sikre kvaliteten af forskningen. DASAM finder det væsentligt, at de begrænsede midler, der er til rådighed til arbejdsmiljøforskning, ikke båndlægges til bestemte temaer, men at det til enhver tid er de bedst motiverede ansøgninger om forskningsprojekter, som nyder fremme.

6. Sundhedsfremme

DASAM finder det væsentligt at påpege, at sundhedsfremmeindsatsen i forhold til arbejdspladsen bør fokusere på arbejdsrelaterede sundhedsproblemer, herunder samspillet mellem arbejdsmiljøpåvirkninger, livsstil og sygdom. Skal dette potentiale for forebyggelse udnyttes, kræver det en indsats hvor sundhedsfremme ikke blot repræsenteres af løsrevne initiativer, men en målrettet indsats i en arbejdsmedicinsk sammenhæng. Der er fortsat behov for at dokumentere effekten af forskellige interventioner herunder sundhedstjek på arbejdspladsen.

7. Hvad med det Globale Arbejds miljø?

En stadig større del af vores forbrugsgoder produceres uden for Danmarks grænser. Skal vi slet ikke beskæftige os med de forhold der produceres under derude? Der er ofte meget sparsomme krav til arbejdsmiljøet i de lande, hvor danske virksomheder flytter produktionen hen. DASAM savner en klar etisk stillingtagen og tilkendegivelse og konkrete forslag i form af kontrol samt viden- og teknologioverførsel, der kan modvirke risici i arbejdsmiljøet og stoppe den grænseløse miljøforurening.

DASAMs bestyrelse
November 2010